

Met verse mest eigen energie opwekken

Melkveehouders Guy en Dirk Hens uit Essen maakten van twee bedrijven één en melken nu 190 melkkoeien met drie melkrobots.

In de stal is nog plaats voor een vierde melkrobot. De melkproductie steeg al met tien procent. ‘We moeten richting 10.000 kg melk per koe kunnen.’

TEKST ANNELIES DEBERGH

Vanaf de weg kun je er niet naast kijken. Het doorkijkdak van de nieuwe melkveestal van Guy en Dirk Hens uit Essen geeft al van afstand een bijzondere indruk. Met 234 ligplaatsen en twee ruime stroboxen biedt de stal makkelijk ruimte aan 240 melkkoeien. Hoewel de stal erg ruim is in opzet, zorgen de overvloedige lichtplaten voor een optisch verkleineffect. Bij de start van hun bouwplannen hadden de broers Hens dit type dak niet eens in overweging genomen. Toen ze bij het maken van de plannen een brede lichtstrook wilden combineren met een geïsoleerd dak, bleek dat in soorten materialen een enorme puzzel te worden. ‘Het leek al snel eenvoudiger om meteen op bijna het hele dak lichtdoorlatende platen te leggen’, legt Guy uit. Meer dan tachtig procent van het dak werd zo doorschijnend. ‘Het is heel aangenaam werken in de stal. We hebben hier nog geen spijt van gehad.’ Ondanks dat er veel lichtinlaat is, houden de doorschijnende platen de stralingswarmte af. ‘Het ontbreken van stralingswarmte zorgt er ook voor dat de hitte niet zo drukkend aanvoelt in de zomer.’ Vorige zomer was het binnen in de stal doorgaans drie graden frisser dan buiten, zo illustreert Guy. ‘Je voelt de zon niet branden, dat zorgt voor een aangenaam gevoel op zonnige dagen. In onze vorige stal stonden de koeien

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Guy en Dirk Hens
plaats	Essen
melkkoeien	190
melkproductie	9800 4,21 3,53
grondgebruik	2,5 ha aardappelen, 27 ha mais, 50 ha gras

in de zomer te puffen, nu lijken ze de warmte amper te voelen.'

Niet langer op twee locaties melken

De nieuwe melkveestal namen de broers Guy (31) en Dirk (33) Hens ongeveer een jaar geleden in gebruik. Er is plaats voor 240 melkkoeien, maar voorlopig telt de veestapel 190 melkgevende en droogstaande koeien. 'We hebben nog ruimte om een vierde melkrobot te plaatsen, maar we wilden de kosten toch wat drukken en hebben ervoor gekozen om geleidelijk te groeien', zegt Guy Hens.

Het bedrijf kijkt terug op vrij forse groeibewegingen. Guy begon zelf met 60 melkkoeien, zijn broer Dirk kwam erbij en vervolgens werd het ouderlijk bedrijf overgenomen met nog eens 60 melkkoeien. Het resultaat: melken op twee locaties en jongvee op een derde locatie. Guy: 'Het was nodig om in een nieuwe melkveestal te investeren. Melken op twee bedrijven is niet lang houdbaar.' Om bij de nieuwbouw drie melkrobots te kunnen bezetten kochten de broers er nog 35 melkkoeien bij. 'Doordat we de bezetting van de melkrobots geleidelijk aan hebben kunnen opvoeren, ging de omschakeling naar automatisch melken vlot.'

De keuze van de broers viel heel bewust op melkrobots. Van traditioneel melken stapten ze af om een heel specifieke reden. 'Op drukke dagen moet één

man het werk alleen kunnen rondzetten', aldus Guy. 'Als je al tijd voor het melken moet reserveren, dan is het moeilijk om ook de rest van het werk nog alleen rond te zetten binnen een normaal tijdsplaatje. Vandaar de keuze voor de robot.'

De werkzaamheden alleen rondzetten kan nu ook echt als een van de broers vrij is of bijspringt in het loonwerk bij hun ouders. 'Het is geen probleem om één of twee dagen alleen te werken. Door automatisch te melken is er niet echt minder werk, maar je kunt de arbeid wel gericht inzetten.'

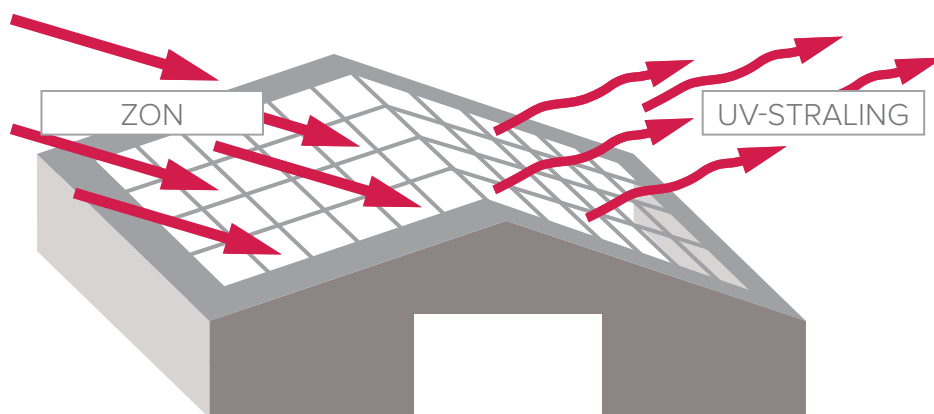
Energie zelf opwekken

De hogere energiekosten die bij het melken met de robot komen kijken, hebben Dirk en Guy opgevangen door meteen ook een biovergister in hun plannen op te nemen. Dat idee was er al langer. 'Elektriciteit wordt almaar duurder en energie opwekken in een biovergister spreekt me enorm aan', stelt Guy Hens. Vanuit het kringloopdenken kozen de broers ervoor om met de nieuwbouw in te spelen op mestvergisting en met elektriciteitswinning aan de slag te gaan. 'Het enige waarmee we rekening moesten houden, was de productie van voldoende verse mest.'

Om de mest zo vers mogelijk in de vergister te krijgen is in de nieuwbouwstal gewerkt met een dichte vloer. Maar ook de kostprijs telde mee. Bij dit project kwam

Invloed glazen dak op stalklimaat

**MEER
LICHT
IN STAL**

**MINDER
WARMTE
-3°C**

een bovengrondse mestopslag fors goedkoper uit. 'In mijn ogen is een goed aangelegde dichte vloer beter voor de koe. Voorwaarde is wel dat je die vloer voldoende droog kunt houden en dat er geen vocht blijft staan. Daarom gaat de mestschuif elk uur rond in de stal.'

Drie rubberstroken in de betonnen vloer voorzien in extra loopgemak voor de koeien. 'We zien dat de koeien echt gebruikmaken van de rubberen looppaden. Ze lopen er vaker over dan over het beton.' Ook in combinatie met de mestschuif werkt het rubber goed. 'Het is nog wat afwachten, maar ik verwacht dat de slijtage van de mestschuif door de rubberstroken wordt beperkt. De schuif loopt in elk geval goed over de vloer.'

De ligboxen zijn met een zwevende structuur, een normale maatvoering en de rubbermat met latex onderlaag eerder traditioneel gekozen. Of een diepstrooiselbox ook tot de keuzemogelijkheden had gehoord? 'Diepstrooiselboxen zijn erg goed voor het comfort van de koeien. Maar dan is de vraag: wanneer gaan we ze vullen? Ook dat creëert weer pieken in arbeid. We hebben voor melkrobots gekozen om pieken in arbeid te voorkomen, dan past een diepstrooiselbox niet in ons plaatje.'

Een derde minder diergezondheidskosten

Guy en Dirk Hens geven aan dat het comfort op allerlei vlakken enorm verbeterd is voor de melkkoeien. De loopgangen zijn bijvoorbeeld erg breed met 4,20 meter achter het voerhek en 2,80 meter tussen de ligboxen in 3+3-opstelling. 'We merken vooral een verbetering op vlak van diergezondheid', zegt Guy. Zijn broer Dirk knikt instemmend: 'We hadden het afgelopen jaar een derde minder dierenartskosten. Dat merk je meteen in het bedrijfsresultaat.'

Maar ook in de melkproductie is vooruitgang zichtbaar. Vroeger lag de productie op net geen 9000 kg melk, terwijl nu het roland jaargemiddelde op 9800 kg melk met 4,21% vet en 3,53% eiwit uitkomt. Meteen volgt de kanttekening dat de productie op een flink aandeel vaarzen is gerealiseerd, en dat daar de komende jaren nog rek in zit. 'We hadden gerekend op tien procent meer melk door de melkrobots en het vaker melken.' Guy Hens spreekt ambitie uit. 'We denken nu eigenlijk dat het ook richting 10.000 kg melk moet kunnen.'

Mais van het oogstjaar 2015

Het rantsoen bevat graskuil, maiskuil, perspulp, draf of bierbostel, aangevuld met koolzaadstro, krijt en natriumbicarbonaat. Daarbij komt eiwitkern en een fractie maismeel. 'Voor de bouw van de stal hadden we al voldoende ruwvoer opgeslagen', legt Dirk uit. Gezien de slechte maisoogst van 2016 in de regio, was dat een meevaller. 'We voeren nu nog steeds mais van 2015 en vullen die aan met een fractie maismeel. Over enkele weken kan dat er weer uit.'

Dat omschakeling van kuilen meetbaar effect geeft in de stal en in de vergister, ontkennen de broers Hens niet. 'Een goed rantsoen is belangrijk om de koe voldoende vaak naar de robot te laten komen', zegt Dirk. 'Met de melkrobots komen voerfouten sneller aan het licht, dan ga je ook sneller bijsturen. We streven ernaar om het percentage ophaalkoeien onder de tien procent te houden.' De koeien zijn hoofdzaak voor de melkveehouders, de vergister komt daarbij. 'Als de vergister goed draait, is dat mooi meegenomen, maar de prioriteit ligt bij de koeien.' Het rendement van de vergister kan nog iets omhoog naar 13.000 kilowattuur per maand. 'Vorige maand haalden we 12.500 kilowattuur. Met een lichte stijging voorzien we ons bedrijf volledig zelf van elektriciteit.'

Dichte vloer voorziet mestvergister van voldoende verse mest

◀ Uit oogpunt van veiligheid is gekozen voor een vouwgordijn in plaats van een rolgordijn

▼ Twee keer voeren en een automatische voerschuif helpen de voeropname omhoog

In het selecteren van koeien staat een goede uivorm met stip op één. 'We willen goede uiers met spenen die niet te kort zijn en niet te nauw geplaatst staan en koeien met voldoende inhoud, zodat er ook voldoende voer in kan.' Onverbidlijk in de fokkerij is Guy Hens tegenover traagmelkende koeien. Die krijgen stevast een witblauwe partner. 'Een koe die twee of drie keer per dag telkens twintig minuten in de melkrobot staat, neemt een uur melktijd in beslag. Daar ga ik niet mee verder in de fokkerij. Om de capaciteit van de melkrobot verder te verbeteren is er geen plaats voor traagmelkende koeien.'

De kost kunnen verdienen, is voor de broers het hoofddoel van hun nieuwe bedrijf. En dan zien ze ook nog ruimte voor groei. Behalve een vierde melkrobot willen de melkveehouders in de toekomst werken aan meer grond voor voldoende eigen voer én voldoende mestafzet. Ook in het verbeteren van enkele bedrijfscijfers zien de broers nog uitdaging. 'We willen de vervanging graag op twintig procent krijgen. Die was vroeger veertig procent, maar dat moet beter om ook met eigen jongvee te kunnen groeien.' Eén ding is zeker: binnen afzienbare tijd 240 koeien melken is het doel. |

Fotoserie stal en vergister

Guy en Dirk Hens uit Essen kozen er bij de bouw van hun nieuwe stal bewust voor om de energiekringloop op hun bedrijf te sluiten met een mestvergiester.

▶ Meer foto's op veeteelt.nl